

## Naziv istraživanja: Statistika prirodnog kretanja stanovništva (Dem-5), 2025

Sektor za statistiku stanovništva i društvene statistike

Odsjek za statistiku stanovništva i registar

Federalni zavod za statistiku

- [1. Kontakt](#)
- [2. Ažuriranje metapodataka](#)
- [3. Statistički prikaz](#)
- [4. Mjerna jedinica](#)
- [5. Referentni period](#)
- [6. Ovlasti institucija](#)
- [7. Povjerljivost](#)
- [8. Politika objavljivanja](#)
- [9. Učestalost diseminacije](#)
- [10. Dostupnost i jasnoća](#)
- [11. Upravljanje kvalitetom](#)
- [12. Relevantnost](#)
- [13. Tačnost i pouzdanost](#)
- [14. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja](#)
- [15. Usklađenost i uporedivost](#)
- [16. Trošak i opterećenje](#)
- [17. Revizija podataka](#)
- [18. Statistička obrada](#)
- [19. Komentar](#)

### S.01 Kontakt

|        |                                           |                                                                                                          |
|--------|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| S.01.1 | Organizacija za kontakt                   | Federalni zavod za statistiku                                                                            |
| S.01.2 | Jedinica u organizaciji za kontakt        | Sektor za statistiku stanovništva i društvene statistike<br>Odsjek za statistiku stanovništva i registar |
| S.01.3 | Ime osobe za kontakt                      | Lejla Imamović-Medžitoski                                                                                |
| S.01.4 | Funkcija osobe za kontakt                 | Stručni saradnik za registre stanovništva, domaćinstava, zgrada i stanova                                |
| S.01.5 | Poštanska adresa osobe za kontakt         | Zelenih beretki 26, 71 000 Sarajevo                                                                      |
| S.01.6 | Adresa elektronske pošte osobe za kontakt | Lejla.imamovic@fzs.ba                                                                                    |
| S.01.7 | Broj telefona osobe za kontakt            | +387 33 407 029                                                                                          |
| S.01.8 | Broj telefaksa osobe za kontakt           | +387 33 226 151                                                                                          |

## S.02 Ažuriranje metapodataka

|        |                                       |             |
|--------|---------------------------------------|-------------|
| S.02.1 | Posljednja certifikacija metapodataka | 30.09.2026. |
| S.02.2 | Posljednje objavljivanje metapodataka | 30.09.2026. |
| S.02.3 | Posljednje ažuriranje metapodataka    | 30.09.2026. |

## S.03 Statistički prikaz

### S.03.1 Opis podataka

Osnovni cilj provođenja statističkog istraživanja o prirodnom kretanju stanovništva jeste dobivanje podataka o broju rođenih i umrlih osoba, broju zaključenih i razvedenih brakova u mjesečnoj periodici kao preliminarnih podataka, te praćenje kretanja serije podataka, kao i stvaranje osnova za analizu kretanja po prikupljenim obilježjima na mjesečnom nivou, da bi se dobila slika prirodnog kretanja stanovništva prije objave konačnih podataka za posmatranu godinu.

Ovim istraživanjem obezbjeđuju se preliminarni podaci za izračun osnovnih demografskih pokazatelja prema zahtjevima evropskog statističkog ureda – Eurostat.

### S.03.2 Sistem klasifikacija

Šifarnici i klasifikacije koji se koriste za unos podataka sa obrazaca su:

Šifarnik općina/gradova i naseljenih mjesta Bosne i Hercegovine,

Šifarnik država – ISO 3166, Međunarodni standard za šifre država,

Klasifikacija zanimanja - KZ BiH 2008 usklađena sa ISCO-08,

Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja (ISCED-2011)

Međunarodne klasifikacije bolesti, povreda i uzroka smrti – deseta revizija.

### S.03.3 Obuhvat sektora

Nije primjenjivo.

### S.03.4 Statistički pojmovi i definicije

**Živorodenim djetetom** smatra se svako dijete koje pri rođenju diše i pokazuje druge znakove života kao što su kucanje srca, pulsiranje pupčane vrpce i jasne pokrete voljnih mišića.

Ako dijete ubrzo nakon poroda umre, najprije se registrira kao živorodeno, a zatim kao umrlo dojenče.

**Mrtvorodenim djetetom** smatra se dijete rođeno, odnosno izvađeno iz tijela majke bez ikakvih znakova života, tj. ako nije disalo niti pokazivalo neki drugi znak života, nošeno je duže od 22 sedmice trudnoće i ima 500 grama ili više porođajne težine.

**Prirodni prirast**, odnosno prirodni pad stanovništva razlika je između broja živorodene djece i broja umrlih osoba.

**Smrt** je stalni prestanak svih znakova života u bilo koje vrijeme nakon što se desilo rođenje (prestanak vitalnih funkcija bez mogućnosti oživljavanja). Ova definicija isključuje mrtvorodenja koja se posebno definiraju.

**Umrlo dojenčadi** smatraju se djeca koja su umrla prije navršene prve godine života.

**Brak** je čin, ceremonija ili proces kojim se stvara zakonska veza muža i žene. Zakonitost unije uspostavlja se građanskim, vjerskim ili drugim sredstvima zavisno od toga kako ih definira zakon svake zemlje.

**Razvedeni brak** je pravosnažnom presudom nadležnog suda raskinuta bračna zajednica.

**Vitalni indeks** predstavlja odnos broja živorodenih i umrlih osoba.

### S.03.5 Statistička jedinica

Jedinice posmatranja za statističko istraživanje o prirodnom kretanju stanovništva su svako rođeno dijete (živorodeno ili mrtvorodeno), svaka umrla osoba, svaki zaključeni brak i svaki razvedeni brak registrovani kod izvještajnih jedinica za referentni mjesec.

Izvještajne jedinice za statističko istraživanje o rođenim i umrlim osobama, kao i o zaključenim brakovima su, prema Zakonu o matičnim knjigama, organi uprave općine i grada nadležni za vođenje matičnih knjiga (u daljem tekstu: matični uredi).

Izvještajne jedinice za statističko istraživanje o razvedenim brakovima su općinski sudovi.

#### S.03.6 Statistička populacija

Ukupno stanovništvo FBiH definisano kao uobičajeno stanovništvo.

#### S.03.7 Referentno područje

Federacija Bosne i Hercegovine, Kanton i Općina

#### S.03.8 Vremenski obuhvat

Podaci su dostupni od 1996. godine

#### S.03.9 Bazni period

Nije primjenjivo

### S.04 Mjerna jedinica

Podaci o prirodnom kretanju stanovništva prikazuju se kao brojevi i stope

### S.05 Referentni period

Referentni period je mjesec u kojem se događaj dogodio.

### S.06 Ovlasti institucija

#### S.06.1 Pravni akti i drugi sporazumi

- Zakon o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 63/03 i 9/09),
- Plan provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH za 2025. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/25),
- Program provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH
- Zakon o matičnim knjigama („Službene novine Federacije BiH“, br. 37/12 i 80/14),
- Pravilnik o načinu pregleda umrlih, te utvrđivanja vremena i uzroka smrti („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/13).
- Pravilnik o sadržaju obrazaca za dostavljanje statističkoj službi podataka iz matičnih knjiga koji predstavljaju statističke podatke („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/12)
- Metodologija provođenja statističkih istraživanja o prirodnom kretanju stanovništva, Uputstvo za matičare o popunjavanju statističkih izvještaja („Službene novine Federacije BiH“ broj 104/21).
- Porodični zakon („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05 i 31/14)

EU nivo:

Istraživanje je usklađeno sa Principima i preporukama za vitalni statistički sistem Statističkog odjela Ujedinjenih nacija (Principles and recommendations for a vital statistics system, United Nations, Statistics Division, Revision 3,) i Regulativa Evropskog parlamenta i Vijeća i Komisije, tj. 1260/2013 i 205/2014.

## S.06.2 Dijeljenje podataka

Potpisan je Protokol o razmjeni podataka između Federalnog zavoda za statistiku i Zavoda za javno zdravstvo FBiH o dostavljanju podataka, te se isti dostavljaju na godišnjem nivou. Agencija za statistiku BiH koristi prve rezultate o prirodnom kretanju stanovništva za izradu svojih prvih rezultata na nivou Bosne i Hercegovine.

## S.07 Povjerljivost

### S.07.1 Politika povjerljivosti

Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici u FBiH ( Sl.novine FBiH, br.63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka.

U toku izvršavanja svojih zadataka utvrđenih Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, Federalni zavod i ovlašćeni organi i ustanove djeluju u skladu sa:

- Zakonom o statistici BiH (Službeni glasnik BiH, br. 26/04 i 42/04),
- Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 12/25),
- Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 32/01).

Na svakom obrascu postoji istaknuta slijedeća napomena: *PODACI KOJI SE DAJU U OVOM IZVJEŠTAJU KORISTIĆE SE ISKLJUČIVO ZA STATISTIČKE SVRHE I NECE SE OBJAVLJIVATI KAO POJEDINAČNI.*

### S.07.2 Postupanje s povjerljivim podacima

Svi zaposlenici Federalnog zavoda za statistiku dužni su pridržavati se Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine:

Član 37. - „Tokom prikupljanja, obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod i drugi zakonom ovlašćeni organi i ustanove poduzeće sve neophodne mjere organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korišćenja u druge a ne u statističke svrhe.“

Član 38. - „Osobe koje imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa.“

Člana 39. - „U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašćeni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica. O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovoga člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlašćenim osobama te da će ih nakon upotrebe uništiti. Federalni zavod i ovlašćeni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje.“

## S.08 Politika objavljivanja

### S.08.1 Kalendar objavljivanja

Datum objavljivanja podataka o prirodnom kretanju stanovništva nije odstupao od planiranog datuma objavljivanja prema kalendaru publikovanja Federalnog zavoda za statistiku.

Kalendar objavljivanja je dostupan na web stranici Federalnog zavoda za statistiku krajem decembra tekuće godine za cijelu narednu godinu. U njemu korisnici mogu naći informacije o datumu objavljivanja podataka, broju statističkog izdanja, nazivu publikacije, vrsti statističkog izdanja i razdoblje na koje se odnosi.

#### S.08.2 Pristup kalendaru objavljivanja

Kalendar objavljivanja se nalazi na zvaničnoj web stranici Federalnog zavoda za statistiku : <https://fzs.ba/>

#### S.08.3 Dostupnost korisnicima

Postojeći pravni okvir, definiran Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, određuje osnovne ciljeve i principe funkcioniranja zvanične statistike, kojima se Zavod ovlašćuje da proizvodi visokokvalitetnu zvaničnu statistiku i da je nepristrasno, nezavisno i blagovremeno učini dostupnom svim korisnicima istovremeno. Podaci dobijeni statističkim istraživanjima objavljuju se na web stranici Zavoda u statističkim publikacijama (<http://fzs.ba/index.php/publikacije>) i u bazi podataka (<https://fzs.ba/index.php/2019/02/12/baze-podataka-pregled-statistickih-baza-podataka/>).

### S.09 Učestalost diseminacije

Podaci o prirodnom kretanju stanovništva objavljuju se mjesečno (prvi rezultati) u skladu sa Kalendarom objavljivanja Federalnog zavoda za statistiku.

### S.10 Dostupnost i jasnoća

#### S.10.1 Saopćenja

Mjesečna Saopćenja "Prirodno kretanje stanovništva I brakovi"- prvi rezultati su dostupna na adresi:  
<https://fzs.ba/index.php/prirodno-kretanje-stanovnistva-i-brakovi/>

#### S.10.2 Publikacije

- Mjesečni statistički pregled Federacije BiH po kantonima, <https://fzs.ba/index.php/publikacije/mjesečni-bilteni/>
- Federacija BiH u brojkama, <http://fzs.ba/index.php/2016/09/07/federacija-bih-u-brojkama/>
- Kantoni u brojkama, <http://fzs.ba/index.php/2016/09/29/kantoni-u-brojkama/>

#### S.10.3 Mrežna baza podataka

On-line baza podataka nije primjenjiva.

#### S.10.3.1 AC1. Tabele s podacima – konsultacije

Ne obavlja se posebno mjerenje broja konsultacija setova podataka.

#### S.10.4 Pristup mikropodacima

Članom 39. Zakona o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine je propisano:

"U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.

O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim osobama, te da će ih nakon upotrebe uništiti.

Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje."

U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| S.10.5 Ostalo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Podaci se pripremaju i po zahtjevu korisnika.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| S.10.5.1 AC 2. Metapodaci – konzultacije                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>Na web stranici Federalnog zavod za statistiku su opisani meta podaci za mjesečni pregled vitalnih događaja (DEM-5) na linku: <a href="https://fzs.ba/index.php/statisticke-oblasti/stanovnistvo-i-drustvene-statistike/stanovnistvo-i-registar/">https://fzs.ba/index.php/statisticke-oblasti/stanovnistvo-i-drustvene-statistike/stanovnistvo-i-registar/</a></p> <p>Ne obavlja se posebno mjerenje broja konsultacija setova podataka za mjesečni pregled vitalnih događaja</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| S.10.6 Dokumentacija o metodologiji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p>Sastavni dio publikacija za prirodno kretanje stanovništva su metodološka objašnjenja sa definicijama osnovnih indikatora i pojmova.</p> <p>Detaljna uputstva za popunjavanje obrasca se nalaze u Uputstvu za matičare o popunjavanju statističkih izvještaja DEM – 1 (o rođenju), DEM – 2 (o smrti), DEM – 3 (o vjenčanju) i DEM – 4 (pregled upisa u matične knjige), izdavač: Federalni zavod za statistiku, 2021. godina.</p> <p>Detaljna uputstva za popunjavanje obrasca RB-1 se nalaze u Uputstvu za popunjavanje podataka u statistici razvedenih brakova (obrazac RB-1), izdavač: Federalni zavod za statistiku, 2021. godina.</p> <p>Metodološko uputstvo za provođenje istraživanja o prirodnom kretanju stanovništva objavljeno je i u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj 102/17 i 104/21.</p> <p><a href="https://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/stanovnistvo-i-registar/">https://fzs.ba/index.php/klasifikacije-i-metodologije/english-metodologije/stanovnistvo-i-registar/</a></p> |
| S.10.6.1 AC 3. Stopa potpunosti metapodataka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Stopa kompletnosti meta podataka za statističko istraživanje o prirodnom kretanju stanovništva i brakovima je 100%.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| S.10.7 Dokumentacija o kvaliteti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <a href="https://fzs.ba/index.php/statisticke-oblasti/stanovnistvo-i-drustvene-statistike/stanovnistvo-i-registar/">https://fzs.ba/index.php/statisticke-oblasti/stanovnistvo-i-drustvene-statistike/stanovnistvo-i-registar/</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

## S.11 Upravljanje kvalitetom

### S.11.1. Osiguranje kvalitete

FZS slijedi preporuke o organizaciji i upravljanju kvalitetom date u Kodeksu prakse europske statistike (CoP), i implementira smjernice date u Okviru za osiguranje kvaliteta europskog statističkog sistema (QAF).

Više, u vezi osiguranja kvaliteta, se nalazi u dokumentu Implementacija Kodeksa prakse evropske statistike u *Federalnom zavodu za statistiku* - samoprocjena i buduće aktivnosti <http://fzs.ba/index.php/o-nama/kvalitet-u-statistici/>

### S.11.2. Procjena kvalitete

Statističko istraživanje o prirodnom kretanju stanovništva se provodi na punom obuhvatu. Redovno mjesečno se vrši kontrola obuhvata na osnovu obrasca DEM-4 za rođene i umrle osobe, zaključene brakove kao i sve slučajeve razvedenih brakova registrovanih u evidencijama općinskih sudova, te greške obuhvata nisu utvrđene.

Budući da je statističko istraživanje zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana, prekomjerni obuhvat nije moguć.

Greške nedovoljnog obuhvata su moguće tokom jednog mjeseca. Ukoliko se ustanove greške ove vrste, već u narednom mjesecu je moguće ispraviti ovu grešku i dostaviti izvještaj koji nije popunjen za referentni mjesec. Na ovaj način je zadovoljen puni obuhvat na godišnjem nivou. Greške prekomjernog ili nedovoljnog obuhvata svedene su na minimum.

Najbolji instrumenti za eliminisanje grešaka obuhvata su stalni kontakti službi za statistiku za područje kantona sa izvještajnim jedinicama

Obrazac Dem -4 služi za otklanjanje greški, a kontrole se vrše i pri unosu u bazu podataka u službama za statistiku za područje kantona kao i poređenjem podataka sa prethodnim mjesecom ili godinom. Poslije završenog unosa podataka za određeni mjesec, broj unesenih obrazaca se upoređuje sa podacima iz prethodnog mjeseca ili perioda. Ukoliko je neophodno, i u ovoj fazi se ponovo kontaktira izvještajna jedinica, u cilju korigovanja podataka.

## S.12 Relevantnost

### S.12.1 Potrebe korisnika

Korisnici podataka o o prirodnom kretanju stanovništva su, uglavnom, vanjski korisnici.  
Vanjski korisnici podataka su: Agencija za statistiku BiH, Vlada Federacije BiH, Federalni zavod za programiranje razvoja, Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, Gender centri, univerziteti, mediji, studenti, fizičke osobe itd.

### S.12.2 Zadovoljstvo korisnika

Zadovoljstvo korisnika uglavnom se prati preko njihovih zahtjeva za podacima određene vrste i, na osnovu učestalosti istovrsnih zahtjeva za određenim podacima, odlučuje se o objavljivanju ovih podataka, ukoliko se to ocijeni opravdanim.

Zadovoljstvo korisnika podataka FZS se analizira putem Ankete o zadovoljstvu korisnika čiji je cilj dobijanje informacija o zadovoljstvu korisnika kvalitetom proizvoda i usluge, te sagledavanju potreba korisnika. Anketa je dostupna na web stranici FZS <http://fzs.ba/index.php/o-nama/kvalitet-u-statistici/>

### S.12.3 Potpunost

Istraživanjem o prirodnom kretanju stanovništva obuhvaćene su varijable koje se zahtijevaju od strane EUROSTAT-a prema međunarodnim standardima, a u skladu sa EU regulativom 1260/2013.

#### S.12.3.1 R1. Stopa potpunosti podataka (P)

Stopa potpunosti podataka je 100%

## S.13 Tačnost i pouzdanost

### S.13.1 Ukupna tačnost

Statističko istraživanje o prirodnom kretanju stanovništva je zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana. Provođenjem statističkog istraživanja redovno mjesečno vrši se kontrola obuhvata na osnovu obrasca DEM-4, te greške obuhvata nisu utvrđene.

### S.13.2 Uzoračka pogreška i A1 indikatori uzoračke pogreške (U)

Nije primjenjivo

#### S.13.2.1 A1. Indikatori uzoračke pogreške (P)

Nije primjenjivo

S.13.3 Neuzoračka pogreška i A4  
Stopa neodgovora jedinice za P i A5  
Stopa neodgovora na određenu varijablu (U)

Praksa pokazuje da matičari obrasce daju strankama da ih popune prilikom prijave rođenja djeteta, smrti umrle osobe, kao i prilikom podnošenja zahtjeva kod zaključenja braka i zahtjeva za razvod braka. Cesti propusti koji se primjećuju odnose se na neupisivanje odgovora za status u aktivnosti, zanimanje osobe, i status u zaposlenosti.

#### S.13.3.1 Pogreška obuhvata

Redovno mjesečno se vrši kontrola obuhvata na osnovu obrasca DEM-4 za rođene i umrle osobe, zaključene brakove kao i sve slučajeve razvedenih brakova registrovanih u evidencijama općinskih sudova. Greške nedovoljnog obuhvata su moguće tokom jednog mjeseca. Ukoliko se ustanove greške ove vrste, već u narednom mjesecu je moguće ispraviti ovu grešku i dostaviti izvještaj koji nije popunjen za referentni mjesec

Greške prekomjernog ili nedovoljnog obuhvata svedene su na minimum.

Najbolji instrumenti za eliminisanje grešaka obuhvata su stalni kontakti službe za statistiku za područje kantona sa izvještajnim jedinicama.

##### S.13.3.1.1 A2. Stopa nadobuhvata

Budući da je statističko istraživanje zasnovano na administrativnim evidencijama o stanjima građana, prekomjerni obuhvat nije moguć.

##### S.13.3.1.2 A3. Udio zajedničkih jedinica

Postoji samo jedan izvor podataka za ovo istraživanje i zasnovano je na administrativnim evidencijama o stanjima građana.

#### S.13.3.2 Pogreška mjerenja

Obrazac Dem -4 služi za otklanjanje greški, a kontrole se vrše i pri unosu u bazu podataka u službama za statistiku za područje kantona kao i poređenjem podataka sa prethodnim mjesecom ili godinom. Poslije završenog unosa podataka za određeni mjesec, broj unesenih obrazaca se upoređuje sa podacima iz prethodnog mjeseca ili perioda. Ukoliko je neophodno, i u ovoj fazi se ponovo kontaktira izvještajna jedinica, u cilju korigovanja podataka.

Kontrola obuhvata za razvedene brakove vrši se u općinskom sudu.

Praksa pokazuje da se u općinskom sudu RB-1 obrasci daju strankama da ih popune prilikom podnošenja zahtjeva za razvod braka.

Najčešći razlozi greške mjerenja su ako osoba koja popunjava upitnik nije detaljno pročitala Uputstvo za popunjavanje obrasca ili nedovoljna pažnja osobe koji popunjava upitnik prilikom davanja odgovora.

Kontrola tačnosti i potpunosti podataka, računski i logički kontrola vrše se prema kriterijumima obrade jedinstvenim za sve kantone Federacije BiH u službi za statistiku za područje kantona i u Odsjeku za statistiku stanovništva i registar. U program za unos podataka postavljene su dozvoljene vrijednosti za tražene varijable koji se provjeravaju tokom unosa podataka. Svaki odgovor koji se nađe izvan dozvoljenih vrijednosti se provjerava i koriguje, a kada je to potrebno kontaktira se izvještajna jedinica. U pojedinim slučajevima neophodno je uraditi imputacije nedostajućih podataka pri čemu se koriste raspoloživi podaci sa obrasca RB-1.

#### S.13.3.3 Pogreška neodgovora

Greške neodgovora nisu zabilježene, odnosno obuhvat je potpun.

##### S.13.3.3.1 A4. Stopa neodgovora jedinice (P)

Greške neodgovora nisu zabilježene, odnosno obuhvat je potpun.

##### S.13.3.3.2 A5. Stopa neodgovora na određenu varijablu (P)

Izveštajne jedinice dostavljaju podatke za varijable za statističko istraživanje o prirodnom kretanju stanovništva koje se traže obrascima.

Varijable koje se koriste u ovom istraživanju nemaju nepoznatih podataka.

#### S.13.3.4 Pogreška obrade

Eventualne greške se ispravljaju prilikom obrade podataka tako da ne dolazi do naknadne kontrole podataka niti objavljivanja ispravki.

#### S.13.3.5 Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo

### S.14 Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

#### S.14.1. Pravodobnost i TP2

##### Pravodobnost konačnih rezultata (U)

Konačni podaci se objavljuju u junu tekuće godine za prethodnu godinu u skladu s Kalendarom objavljivanja statističkih podataka FZS za tekuću godinu.

#### S14.1.1 TP1. Pravodobnost – prvih rezultata (P)

Pravovremenost prve objave rezultata istraživanja određuje se kao razlika između datuma prve objave i kraja referentnog perioda. Vremensko kašnjenje, T+44 dana

#### S.14.1.2 TP2. Pravodobnost konačnih rezultata (P)

Nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem kalendaru publikovanja i stvarnog datuma objave. Prvi konačni rezultati su izrađeni 29. maja 2026., a bilten Demografska statistika je objavljen u junu 2026. godine. TP2= +181 dana

#### S.14.2. Poštovanje rokova objavljivanja i TP3

##### Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje (U)

Nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem kalendaru publikovanja i stvarnog datuma objave.

#### S.14.2.1 TP3. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje (P)

Datum objavljivanja podataka o prirodnom kretanju stanovništva nije odstupao od planiranog datuma objavljivanja prema kalendaru publikovanja Federalnog zavoda za statistiku.

### S.15 Usklađenost i uporedivost

#### S.15.1 Uporedivost – geografska

Podaci o prvim rezultatima za Federaciju BiH se spajaju sa podacima za drugi entitet Bosne i Hercegovine i za Brčko Distrikt BiH te se tako dobiveni podaci za državni nivo koriste za usporedbu sa zemljama evropskog statističkog sistema.

|                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| S.15.1 CC1. Koeficijent asimetričnosti kod oglednih statistika                                                                                                                                                   |
| Ne postoji referentno istraživanje koje je srodno mjesečnom istraživanju o statistici prirodnog kretanja stanovništva.                                                                                           |
| S.15.2. Uporedivost – tokom vremena I CC2 Dužina uporedivih vremenskih serija (U)                                                                                                                                |
| Provođenje statističkog istraživanja o prirodnom kretanju stanovništva prisutno je dugi niz godina od 1996. godine. Značajnijih promjena u metodologiji istraživanja nije bilo, te su serije podataka uporedive. |
| S.15.2.1 CC2 Dužina uporedivih vremenskih serija (P)                                                                                                                                                             |
| Dužina vremenskih serija je 30 (1996 – 2026 godine).                                                                                                                                                             |
| S.15.3. Usklađenost među područjima                                                                                                                                                                              |
| Ne provodi se nijedno slično istraživanje kako bismo uporedili podatke.                                                                                                                                          |
| S.15.3.1 Usklađenost kratkoročnih I godišnjih statistika                                                                                                                                                         |
| Nije primjenjivo                                                                                                                                                                                                 |
| S.15.3.2 Usklađenost s podacima nacionalnih računa                                                                                                                                                               |
| Nije primjenjivo                                                                                                                                                                                                 |
| S.15.4 Usklađenost – unutrašnja                                                                                                                                                                                  |
| Prvi rezultati za godinu objavljuju se u mjesecu februaru, dok se konačni podaci objavljuju u mjesecu junu.                                                                                                      |

## S.16 Trošak i opterećenje

Godišnji operativni troškovi za provođenje istraživanja o prirodnom kretanju stanovništva iskazuju se kroz materijalne troškove i broj utrošenih sati rada zaposlenih u Federalnom zavodu za statistiku.

Troškovi uključuju sljedeće stavke:

- troškove štampanja upitnika,
- otprema instrumentarija službama za statistiku za područje kantona,
- distribuciju instrumentarija izvještajnim jedinicama,
- troškove telefona, faxesa,
- troškove zaposlenih koji su angažovani na istraživanju (metodolozi, IT osoblje).

Za sada nije izvršen poseban obračun troškova po pojedinačnim istraživanjima.

## S.17 Revizija podataka

### S.17.1. Politika revizije podataka

Nije planirana niti provedena revizija podataka za statistiku prirodnog kretanja stanovništva. Podaci o prirodnom kretanju stanovništva su preliminarni i objavljuju se u mjesečnoj periodici. Mjesečni podaci ažuriraju se tokom godine, ali se ažurirani podaci ne objavljuju posebno za svaki mjesec, već zbirno za referentnu godinu.

### S.17.2. Praksa revizije podataka i A6 prosječna veličina revizije podataka za U

Nije primjenjivo

#### S.17.2.1 A6. A6 Prosječna veličina revizije podataka (P)

Nije primjenjivo

### S.18 Statistička obrada

#### S.18.1 Izvorni podaci

Ovim istraživanjem su obuhvaćene rođene i umrle osobe, te zaključeni brakovi registrovani u matičnim knjigama u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i razvedeni brakovi registrovani u općinskim sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine, a odnose se na referentni mjesec. Za ovo istraživanje koriste se administrativni izvori podataka – matični/mjesni uredi u Federaciji Bosne i Hercegovine i svi općinski sudovi na teritoriji Federacije BiH.

#### S.18.2 Učestalost prikupljanja podataka

Popunjene obrasce DEM 1, DEM-2 i Potvrdu o smrti, DEM-3 i RB-1 izvještajne jedinice dostavljaju službama za statistiku za područje kantona u mjesečnoj periodici, prema rokovima utvrđenim Planom provođenja statističkih istraživanja za 2025. godinu.

#### S.18.3 Prikupljanje podataka

Podaci o prirodnom kretanju stanovništva prikupljaju se preko obrazaca DEM -1, DEM-2 i Potvrdu o smrti, DEM-3 i RB-1 u papirnoj formi.

Podatke koji čine sadržaj obrasca (DEM-1, DEM-2 i DEM-3) matičari popunjavaju na osnovu podataka iz matičnih knjiga. Jedan dio izvještajnih jedinica koristi elektronski obrazac na koji se replicira dio podataka iz elektronske matične knjige o umrlim osobama a ručno se dopisuje dio podataka koji nedostaje. Matičar takav izvještaj odštampa i dostavi nadležnoj službi za statistiku za područje kantona

Podatke koji čine sadržaj obrasca RB-1 sudije popunjavaju na osnovu dokumentacije u spisima vezanim za spor.

Unos, šifriranje i kontrola podataka sa obrazaca DEM -1, DEM-2 i DEM-3 obavljaju se putem aplikacije koja je jedinstvena za sve kantone u Federaciji BiH.

Unos, šifriranje i kontrola podataka sa obrasca RB-1 obavlja se putem aplikacije u okviru Odsjeka za statistiku stanovništva i registar. Aplikacija za unos je jedinstvena za sve kantone u Federaciji BiH.

#### S.18.4 Validacija podataka

Kontrole se odnose na provjeru računske ispravnosti popunjenih podataka i logičkih veza između pojedinih obilježja.

U program za unos podataka postavljene su dozvoljene vrijednosti za tražene varijable koji se provjeravaju tokom unosa podataka. Svaki odgovor koji se nađe izvan dozvoljenih vrijednosti se provjerava i koriguje, a kada je to potrebno kontaktira se izvještajna jedinica.

#### S.18.5 Kompilacija podataka

U pojedinim slučajevima neophodno je uraditi imputacije nedostajućih podataka pri čemu se koriste raspoloživi podaci sa obrasca.

Ukoliko podaci za određene varijable nisu popunjeni i podatak se nije mogao prikupiti, podatak je označen kao „nepoznato“.

#### S.18.5.1 A7. Stopa imputacije

Ne postoji precizno mjerenje količine inputiranih podataka.

#### S.18.6 Usklađivanje

Na podacima statističkog istraživanja o prirodnom kretanju stanovništva ne radi se sezensko prilagođavanje.

#### S.18.6.1 Desezoniranje

Nije primjenjivo

#### S.19 Komentar

\_\_\_\_\_